

От 16 до 20 юни в София се проведе поредното ежегодно издание на **Green Transition Forum 5.0 - Конкурентоспособност и иновации в страните от Централна и Източна Европа (ЦИЕ)**. Този международен форум вече се е утвърдил като символ на зелените иновации и устойчивост в ЦИЕ с подчертана традиция за насърчаване на екологичната отговорност. Събитието фокусира вниманието си върху възможностите за ускоряване на прехода към устойчива икономика при запазване на принципа на конкурентоспособност. В изпълнение на главната цел, се обединиха международни визионери, експерти и лидери от бизнеса и правителствата от 28 страни, за да стимулират диалога и сътрудничеството за постигане на зелена трансформация. Като лектори участваха утвърдени личности - учени, политици и бизнесмени, които дискутираха проблемите за конкурентоспособността в ерата на зелената енергия; приоритетите на ЦИЕ; постигане на устойчив растеж и регионално сътрудничество; синята икономика като нов хоризонт; трудовия пазар на бъдещето и др.

Голям интерес предизвикаха докладите на италиански премиер и настоящ президент на института "Жак Делор" Енрико Лета и изпълнителният вицепрезидент на ЕК за чист, справедлив и конкурентен преход Тереса Рибера. В центъра на вниманието на присъстващите беше ексклузивната лекция на проф. Дарон Аджемоглу, носител на Нобелова награда за икономика за 2024 г. и преподавател в Масачузетския технологичен институт, който говори по темата "Кой ще притежава бъдещето?", анализирайки въздействието на изкуствения интелект, автоматизацията и нуждата от институционални реформи за справяне със социалното неравенство. Други водещи акценти бяха устойчивото финансиране, насърчаване на конкурентоспособността, интелигентните градове,

кръговата икономика и рециклирането. Трябва да се отбележат също и дискусиите относно декарбонизацията, Черноморският регион, синя икономика и води, устойчиво селско стопанство. В последния ден, но не на последно място бяха разисквани теми, свързани с разширяване на иновациите, навигиране в успеха на стартъпи, наука за индустрията, европейска среща на жени основатели и инвеститори и др.

Екатерина Захариева, Европейски комисар за стартиращи предприятия, научни изследвания и иновации, отбеляза важноста за съхраняване на конкурентоспособността на икономиката, както и да се подкрепят стартиращите и развиващи се компании в Европа.

На форума участва и Българската академия на науките. Институтът по микробиология „Стефан Ангелов“ представи проектите, разработвани по Плана за възстановяване и устойчивост:

- ПВУ 63 от 16.12.2024 г. /BG-RRP-2.017-0047-C01 “Нови подходи за подбор и интегриране на БИОТИЦИ (про/пост и метабиотици) във функционални формули за хранителни добавки с висок биологичен потенциал на основата на агро и промишлени отпадъци” с ръководител проф. Светла Данова, дн
- ПВУ 62 от 16.12.2024 г. /BG-RRP-2.017-0046-C01/ "Зелените клетъчни фабрики като устойчива биотехнологична платформа за получаването на биоактивни продукти със благотворно действие" с ръководител доц. д-р Андрей Марчев
- ПВУ 50 от 09.12.2024/BG-RRP-2.017-0009/C01/ „Получаване на биофунгициден препарат от отпадна биомаса: биотехнология за устойчиво земеделие“ ръководител проф. Калоян Петров от Института по инженерна химия на БАН и ИМикБ като партньор.

Проект ПВУ 63 се включва в тематично направление 5. **Нови технологии за устойчиво получаване, преработка и управление на биомаса (вкл. чрез химически, биохимически, електрохимически, биологически, плазмени, термохимически и др. процеси)** и по-конкретно в усъвършенстване на технологии за обработка, включително и на отпадни суровини като предпоставка за преминаване към кръгова икономика. Разработват се нови биотици на базата на млечно-киселите бактерии с полезни за микробиома ефекти по икономически изгодна и безотпадна технология. Стремелът на колектива е да съхрани вековната българска традиция в производството на ферментирали млечни и немлечни продукти посредством нови екологични и технологични решения. Идеята за използването на агро и промишлени отпадъци за осигуряване на хранителни

вещества и енергия за развитието на млечно киселите бактерии добавя сериозни иновативни решения.

На форума бяха представени материали (диплянки и флаери), които демонстрират целта на проекта, значението на про- пре- и постбиотиците за човешкото здраве, етапите на разработване на технологията за тяхното получаване на базата на агро и промишлени отпадъчни продукти, както и екологичните и технологични иновации, използвани при разработването на проекта. Подчертана е бизнес-перспективата за реализирането на крайния продукт.

Доц. д-р Радослав Абрашев представя работата по проект
ПВУ 63 от 16.12.2024

Доц. д-р Радослав Абрашев и доц. д-р
Андрей Марчев на заседанието на
форума

Проект ПВУ 62 е в тематично направление 5. Нови технологии за устойчиво получаване, преработка и управление на биомаса (вкл. чрез химически, биохимически, електрохимически, биологически, плазмени,

термохимически и др. процеси); подобласт 5.3. Производство на иновативни продукти от биомаса, вкл. биохрани, биологично активни вещества, химикали, полимери, материали и др. Беше представена концепцията за получаването на биологично активни вещества от растителни *in vitro* системи (т. нар. „зелени клетъчни фабрики“), както и тяхната приложимост като алтернативен подход за непрекъснато получаване на суровини от растителен произход за хранителната и фармацевтичната промишленост независимо от климатични и георфски фактори без това да нарушава екологичното равновесие или изтощаване на местообитанията на растенията. На форума бяха представени брошури, които демонстрират целта на проекта, значението на иновацията, в това число и за човешкото здраве, етапите на разработване, както и нейните предимства.

Доц. д-р Андрей Марчев представя работата по проект ПВУ 62 от 16.12.2024

Проект ПВУ 50 се отнася тематично към направление 3. Разработване на иновативни материали с екологична насоченост и висока приложност за подобро качество на живот.

В работата по договора си партнират три института на БАН: ИИХ, ИМикБ и ИОЦХФ, а целта на проекта е получаване на биофунгициден препарат, готов за употреба в течна и лиофилизирана форма, който съдържа спори на бактериален щам с максимална фунгицидна и растително-стимулираща активност.

Щанд на Българска академия на науките на **Green Transition Forum 5.0**

Изказвания на Сергей Станишев, Росен Желязков (министър председател на Р. България) и Тереза Рибера (Изпълнителен вицепрезидент за чист, справедлив и конкурентен преход, ЕК)